

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رشد و آموزش کودکان و بزرگسالان با استعداد

مؤلف :

جین پیرتو

دانشگاه اسلند

ترجمه :

فاطمه گلشنی

نیره دلالی

باهمکاری

حمیدرضا سهرابی - پریسا تجلی و رؤیا کوچک انتظار

نشر روان

Jane Piirto

پیرتو، جین
رشد و آموزش کودکان و بزرگسالان بااستعداد / تألیف جین پیرتو؛ ترجمه فاطمه گلشنی، نیره دلالی با همکاری حمیدرضا سهرابی، پریسا تجلی و رؤیا کوچکانتظار. تهران: نشر روان، ۱۳۸۵.

ISBN : 964 - 8345 - 28 - 7 : ۵۰۰۰۰ ریال

هجده، ۴۷۸

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

عنوان اصلی:

Talented Children and Adults. Their Development and Education (Second Edition). C, 1999.

کتابنامه. ص. [۴۷۱] - ۴۷۸.

۱. کودکان تیزهوش -- ایالات متحده -- آموزش و پرورش. ۲. کودکان -- تیزهوش -- ایالات متحده -- شناسایی. ۳. دانشجویان بااستعداد -- ایالات متحده. ۴. تیزهوشان -- ایالات متحده. الف. گلشنی، فاطمه، مترجم. ب. دلالی، نیره، مترجم. ج. سهرابی، حمیدرضا، مترجم. د. تجلی، پریسا، مترجم. ه. کوچکانتظار، رؤیا، مترجم. و. عنوان.

۳۷۱/۹۵۰۹۷۳

LC ۳۹۹۳ / ۹ / ۵ ر ۹ پ

۱۳۸۵

م ۸۲ - ۴۶۶۷۵

کتابخانه ملی ایران

کلیه حقوق قانونی و شرعی برای ناشر محفوظ است. تکثیر تماماً یا قسمتی از این اثر به صورت حروفچینی و چاپ مجدد، چاپ افست، پلکی، فتوکپی و انواع دیگر چاپ ممنوع است. نقل مطالب به صورت معمول در مقاله‌های تحقیقاتی با ذکر نام کامل ناشر و کتاب آزاد است. متخلفان به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان، تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

پست الکترونیکی

Email- ravan@virayesh.com

آدرس اینترنتی

www. ravan-p.com

رشد و آموزش کودکان و بزرگسالان بااستعداد

□ مؤلف: جین پیرتو

□ مترجمان: فاطمه گلشنی - نیره دلالی با همکاری حمیدرضا سهرابی - پریسا تجلی و رؤیا کوچکانتظار

□ ناشر: نشر روان

□ نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۸۵

□ لیتوگرافی، چاپ و صحافی: طیف‌نگار

□ شمارگان: ۱۱۰۰

□ تعداد صفحات: ۴۹۶ صفحه

□ قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

ISBN : 964 - 8345 - 28 - 7

□ شابک: ۷ - ۲۸ - ۸۳۳۵ - ۹۶۲

مرکز پخش: تهران - خیابان زرتشت غربی، بین خیابان پنجم و ششم، پلاک ۱۱۵

تلفن: ۸۸۹۷۳۳۵۸ - ۹ تلفکس: ۸۸۹۶۲۷۰۷

فهرست

پیشگفتاری به ترجمه کتاب پانزده
پیشگفتار نویسنده شانزده

بخش اول: مروری بر حوزه تحول آموزش استعداد

- فصل اول: چه کسانی بااستعداد هستند؟ سرآمدی، استعداد و هوش ۳
- سؤالا و موضوعهای مورد نظر ۳
- تعاریف هوش، سرآمدی، استعداد و تنوع ۵
- تعاریف آموزشگاهی از سرآمدی ۵
- گزارش مرلند ۵
- ۱۹۹۸: لایحه جایزه مربوط به افراد سرآمد و بااستعداد ۶
- افتخار ملی: تعریف آموزشگاهی جدید از سرآمدی ۷
- تاریخچه سنجش هوش ۸
- عامل g ۸
- کاربرد IQ برای طبقه‌بندی و تمایز ۹
- تعاریف هوش ۱۰
- چیزی بیشتر از "g" ۱۰
- هوش سیال و متبلور ۱۱
- تکنگر - چندنگر ۱۱
- وراثت یا محیط ۱۲
- داروین، گالتون و متوسط آماری ۱۲
- مطالعات مربوط به دوقلوها و فرزندخوانده‌ها ۱۳
- تعاریف سرآمدی و استعداد ۱۴

۱۴	ریشه‌شناسی واژه سرآمدی
۱۶	ریشه‌شناسی واژه بااستعداد
۱۷	نظریه‌های سرآمدی تأثیرگذار بر این حوزه
۱۷	الگوی جدید
۱۸	نظریه‌های تحولی هوش
۲۰	نظریه‌های شناختی هوش
۲۲	نظریه‌های روان‌شناختی سرآمدی
۲۴	نظریه‌های جامع
۲۷	نظر مؤلف
۲۷	هرم رشد استعداد
۲۷	۱- جنبه وراثتی
۲۸	۲- جنبه هیجانی: ویژگیهای شخصیت
۲۹	۳- جنبه شناختی
۳۰	۴- جنبه استعداد
۳۱	۵- جنبه محیطی
۳۳	ساختار سرآمدی
۳۳	مباحثات مربوط به ساختار سرآمدی
۳۴	ساختار پیشنهادی سرآمدی
۳۶	مثال موردی
۳۹	خلاصه

فصل دوم: نقطه شروع: برنامه‌ای برای افراد بااستعداد ۴۱

۴۱	سؤالات و موضوعهای مورد نظر
۴۳	نیاز به آگاهی
۴۳	تاریخچه تعلیم و تربیت افراد بااستعداد در آمریکا
۴۴	تاریخچه نوعی کودکان بااستعداد
۴۸	روح زمانه و تعلیم و تربیت کودکان مستعد
۵۰	قانون و دانش آموزان بااستعداد
۵۰	تنظیم یک برنامه
۵۰	کمیته برنامه‌ریزی
۵۱	ضرورت همکاری بین آموزش همگانی و آموزش رشد استعداد
۵۲	آموزش مبتنی بر پیامد برای دانش‌آموزان توانمند
۵۵	انواع برنامه‌های آموزشی

۵۵	گروه‌بندی براساس توانمندی
۵۸	تسریع / غنی‌سازی
۵۹	یادگیری مشارکتی به عنوان تکنیکی برای دانش‌آموزان بااستعداد تحصیلی
۶۰	گروه‌بندی منعطف (پار)
۶۰	آموزش، انتظار، و کمک‌رسانی
۶۱	جداسازی یا کلاسهای ویژه در مدارس عادی
۶۳	تغییر در کلاسهای درس معمولی
۶۴	اتاقهای مرجع
۶۵	کلاسهای مستقل و مدارس ویژه
۶۶	جامعیت، مداخله، مشورت، تسهیل
۶۹	آیا برنامه‌های ویژه افراد بااستعداد مؤثر است؟
۶۹	معلمان دانش‌آموزان بااستعداد تحصیلی
۷۲	ارزیابی برنامه
۷۵	مثال موردی
۷۷	خلاصه

فصل سوم: شناسایی افراد بااستعداد تحصیلی ۷۹

۷۹	سؤالات و موضوعهای مورد نظر
۸۳	شناسایی افراد بااستعداد تحصیلی و آرایه خدمات به آنان
۸۳	شناسایی باید مقدم بر طرح برنامه باشد
۸۴	اصول و چالشهای شناسایی
۸۵	اصل برابری
۸۶	نیاز به یک نظریه راهنما
۸۶	تعارض بین نظریه و عمل
۸۷	ابزارهای چندگانه شناسایی
۸۸	آزمونهای تبحر (مهارت)
۸۸	فهرستهای رفتاری
۸۹	عملکرد مستند برتر و ماتریسها
۹۱	کاربرد نمره‌های استاندارد
۹۳	شناسایی از طریق هنجارهای محلی
۹۴	شناسایی متغیرهای شخصیتی
۹۵	آیا یک بار شناسایی برای همیشه کافی است؟
۹۵	مراحل شناسایی

۹۶	شیوه‌های چندگانه و معتبر غربالگری
۹۸	کارآیی و اثربخشی
۱۰۰	آزمون هوش
۱۰۰	آزمونهای هوش و موقعیتهای اقتصادی-اجتماعی (SES)
۱۰۱	آیا می‌توان هوشبهر فرد را تغییر داد؟
۱۰۲	چه موقع می‌توان از آزمون هوش استفاده کرد؟
۱۰۳	موضوع برابری و سنجش
۱۰۳	شناسایی توانایی تحصیلی
۱۰۴	کاربرد آزمونهای گروهی برای غربالگری
۱۰۴	آزمونهای تبحر
۱۰۵	ملاکهای برای انتخاب آزمونهای استاندارد و استانداردهای اندازه‌گیری
۱۰۵	آیا روانی و اعتبار مناسبی وجود دارد؟
۱۰۷	آیا تارکهای مناسبی وجود دارد؟
۱۰۸	استانداردهایی برای معلمان که از این آزمونها استفاده می‌کنند
۱۰۸	ارزیابی مستند
۱۰۸	شناسایی از طریق رفتارهای پیش‌بین
۱۱۰	اوقات فراغت و فعالیتهای خارج از مدرسه به عنوان رفتارهای پیش‌بینی‌کننده
۱۱۲	مثال موردی
۱۱۵	خلاصه

۱۱۷ فصل چهارم: شناسایی خلاقیت

۱۱۷	سؤالات و موضوعهای مورد نظر
۱۱۹	تاریخچه آموزش خلاقیت
۱۲۰	ضرورت تمرین
۱۲۲	علاقه‌مندی مربیان نسبت به خلاقیت
۱۲۲	جایگاه خلاقیت در آموزش
۱۲۶	چگونه معلمان و والدین می‌توانند خلاقیت را افزایش دهند
۱۲۷	تحقیقات مربوط به خلاقیت که زمینه آموزش رشد استعداد را تحت تأثیر قرار داده است
۱۳۱	تفکیک خلاقیت از استعداد
۱۳۱	تعریف رنزولی
۱۳۲	وجود توانایی خلاقیت
۱۳۴	آموزش توانایی خلاقیت
۱۳۴	نظامهای آموزش خلاقیت

۲۰۴	نمونه‌ای از استعداد کلامی
۲۰۵	کودکان با استعداد هنرهای دیداری
۲۰۶	ویژگیهای اثر هنری کودکان با استعداد هنرهای دیداری
۲۰۷	ویژگیهای کودکان با استعداد موسیقی
۲۰۸	نقطه نظر ژاپنی‌ها و چینی‌ها در مورد توانایی موسیقی
۲۰۹	ویژگیهای کودکان با استعداد موسیقی
۲۱۰	نمونه‌ها و مطالعات مربوط به استعداد موسیقی
۲۱۱	کودکان با استعداد در زمینه رقص و بازیگری
۲۱۱	بازیگران
۲۱۳	رقصنده‌ها
۲۱۶	شناسایی هوش چندگانه و گزارش آن
۲۱۶	چالش مدارس راهنمایی
۲۲۳	مثال موردی
۲۲۵	خلاصه

فصل هفتم: جوانان با استعداد دبیرستانی و پیش‌دانشگاهی

۲۲۷	سؤالات و موضوعهای مورد نظر
۲۳۱	مؤلفه‌های شناختی تواناییهای بالا
۲۳۲	اسنادهای شخصیتی
۲۳۵	پرسشنامه HSPQ و نوجوانان با استعداد خلاق و با استعداد تحصیلی
۲۳۶	سنخ‌نمای شخصیتی مایرز-بریگز و نوجوانان با استعداد
۲۳۸	عزت نفس تحصیلی در دختران جوان
۲۳۸	استعدادها در حوزه‌ای خاص
۲۳۹	نقاط قوت تحصیلی، علایق، خودپنداره
۲۴۰	زمینه‌های خانوادگی دانش‌آموزان با استعداد
۲۴۱	مقیاسهای درجه‌بندی رفتاری
۲۴۲	رشد استعداد علوم
۲۴۳	نمونه‌ای از رشد استعداد علوم
۲۴۵	زنان و علوم
۲۴۶	رشد استعداد ریاضی
۲۴۸	رشد استعداد کلامی
۲۴۹	آموزش و پرورش مجریان
۲۵۰	رشد موسیقیدانان

۲۵۱	رشد بازیگران
۲۵۲	رشد ورزشکاران
۲۵۳	رشد هنرهای دیداری
۲۵۴	رشد رهبران
۲۵۶	مثال موردی
۲۵۷	خلاصه

فصل هشتم: بزرگسالان با استعداد ۲۵۹

۲۵۹	سؤالات و موضوعهای مورد نظر
۲۶۱	بزرگسالانی که هوشیهر بالا و استعداد تحصیلی دارند
۲۶۳	چه عواملی موجب بلندمرتگی می شود
۲۶۳	کار کمی دین کیت سیمونتون
۲۶۵	موفقیت جوانان با استعداد تحصیلی در بزرگسالی
۲۶۸	رشد استعداد بزرگسالان در زمینه ای خاص
۲۶۹	ویژگیهای افراد با استعداد علوم در بزرگسالی
۲۷۰	عصبشناسان محقق
۲۷۱	ویژگیهای افراد مستعد ریاضی در بزرگسالی
۲۷۲	المپیادهای ریاضی
۲۷۳	زنان ریاضی دان خلاق
۲۷۵	استعداد علوم اجتماعی: زنان روان شناس خلاق
۲۷۵	مسیر رشد نویسندگان خلاق بزرگسال
۲۷۸	مسیر رشد هنرمندان دیداری بزرگسال
۲۷۸	مسیر رشد موسیقی دانان و آهنگ سازان بزرگسال
۲۷۹	دیگر مطالعات مربوط به بزرگسالان
۲۷۹	شکوفایی استعدادها، رضایت از زندگی و احساس شایستگی در زنان
۲۸۱	مثال موردی
۲۸۲	خلاصه

بخش سوم: برنامه آموزشی، مشاوره و دانش آموزان با استعداد در معرض خطر

فصل نهم: فرضهای برنامه آموزشی افراد با استعداد تحصیلی ۲۸۵

۲۸۵	سؤالات و موضوعات مورد نظر
۲۸۹	تعریف برنامه آموزشی

فرض یک: برنامه آموزشی را بر مبنای خصیصه‌های یادگیری دانش‌آموزان مستعد

تحصیلی در حوزه برتر آنان آماده کنید.....	۲۹۱
سرعت.....	۲۹۱
عمق.....	۲۹۲
یادگیری از طریق خواندن.....	۲۹۲
خلاصه‌ای از دیدگاه میگر.....	۲۹۳
فرض دو: جزءنگری علمی در برنامه آموزشی.....	۲۹۳
سنجش در بافت جزءنگری علمی.....	۲۹۴
برنامه آموزشی آسان شده.....	۲۹۵
یافته‌های مطالعات TAMSS.....	۲۹۶
جزءنگری علمی: روش دیگری برای سنجش.....	۳۰۲
فرض سه: برنامه آموزشی موضوعی و بین‌رشته‌ای.....	۳۰۳
فرض چهار: هفت جهت‌گیری برنامه آموزشی.....	۳۱۰
الف) برنامه آموزشی به عنوان ربط شخصی.....	۳۱۰
ب) برنامه آموزشی به عنوان فناوری.....	۳۱۳
ج) برنامه درسی به مثابه خردگرایی تحصیلی.....	۳۱۴
د) برنامه درسی به مثابه سازگاری اجتماعی و نوسازی اجتماعی.....	۳۱۵
ه) برنامه درسی به مثابه رشد فرایندهای شناختی.....	۳۱۶
د) برنامه درسی به مثابه ابزار ایجاد بینش.....	۳۱۸
ز) برنامه درسی مبتنی بر تفکر پسامدرن معاصر.....	۳۲۰
فرض پنج: برنامه آموزشی متعادل و منسجم.....	۳۲۱
تعلیم و تربیت همگانی و تعلیم و تربیت سرآمدی.....	۳۲۳
مثال موردی.....	۳۲۵
خلاصه.....	۳۳۵

فصل دهم: کاربردهای برنامه آموزشی؛ درون و بیرون کلاس درس..... ۳۳۷

سؤالات و موضوعات مورد نظر.....	۳۳۷
اصول توسعه برنامه آموزشی.....	۳۴۰
تمایزگذاری براساس علایق متفاوت.....	۳۴۱
تمایزگذاری براساس مطالعه مستقل.....	۳۴۲
تمایز در سرعت.....	۳۴۲
تمایز در عمق.....	۳۴۳
کاربست برنامه آموزشی کودکان مستعد تحصیلی در کلاس درس عادی.....	۳۴۴

۳۴۴	تأثیر اندازه کلاس.....
۳۴۴	مسئولیت معلم کلاس عادی.....
۳۴۵	فشرده سازی برنامه آموزشی.....
۳۴۹	پیش آزمون.....
۳۵۰	سایر اصلاحات برنامه آموزشی.....
۳۵۱	غنی سازی محتوا براساس نوسازی و پیچیدگی.....
۳۵۲	تسریع محتوایی.....
۳۵۶	متمایز سازی برنامه آموزشی از طریق تعلیم رویکردها و فنون.....
۳۵۶	روشهایی برای آموزش به تمام دانش آموزان.....
۳۵۶	سؤال کردن براساس طبقه بندی بلوم.....
۳۵۶	سؤال کردن به شیوههایی دیگر.....
۳۵۷	تفکر انتقادی و مباحثات سقراطی.....
۳۵۹	متمایز سازی برنامه آموزشی از طریق تفکر خلاق.....
۳۵۹	روشهای دیگر برآورده ساختن انتظارات.....
۳۵۹	تمایز گذاری از طریق روش تدریس: یادگیری مسئله - محور.....
۳۶۱	سازگاری به عنوان رویکردی برای برنامه آموزشی.....
۳۶۱	برنامه آموزشی خارج از کلاس عادی.....
۳۶۳	کلاسهای ویژه خارج از مدرسه.....
۳۶۳	آموزش در منزل به عنوان گزینه ای دیگر برای دانش آموزان با هوشبهر بسیار بالا.....
۳۶۴	مسابقه های ویژه برای دانش آموزان بااستعداد تحصیلی.....
۳۷۱	دوره های مکاتبه ای، یادگیری از راه دور، یادگیری مستقل و اینترنتی.....
۳۷۲	خلاصه.....

فصل یازدهم: راهنمایی و مشاوره هیجانی - اجتماعی..... ۳۷۳

۳۷۳	سؤالات و موضوعهای مورد نظر.....
۳۷۷	سیر تاریخی راهنمایی و مشاوره افراد بااستعداد تحصیلی.....
۳۷۸	رشد روانی - اجتماعی و ناهمزمانی.....
۳۷۸	ویژگیهای روانی - اجتماعی نوجوانان بااستعداد تحصیلی.....
۳۸۰	نیاز به راهنمایی و مشاوره برای جوانان بااستعداد.....
۳۸۱	موضوعات رایج در مشاوره جوانان بااستعداد.....
۳۸۲	خشم.....
۳۸۳	کسالت نبوغ.....
۳۸۴	خلاقیت.....

۳۸۴	بزهکاری
۳۸۴	افسردگی
۳۸۵	اخراج از مدرسه
۳۸۶	موضوعات مربوط به جنسیت
۳۸۹	درون‌گرایی
۳۹۰	شهود
۳۹۱	برآوردن انتظارات دیگران
۳۹۲	انگیزش
۳۹۲	تحریک‌پذیری بالا: نظریه دابروسکی و شدت هیجانی
۳۹۴	روابط با همسالان
۳۹۵	کمال‌گرایی و افراد بااستعداد
۳۹۸	بیش‌آموزی
۳۹۸	سرسختی و ارتباط آن با موفقیت
۴۰۰	خودپنداره/ عزت نفس
۴۰۲	کم‌آموزی
۴۰۳	نقطه‌نظرات متخصصان درباره کم‌آموزی
۴۰۸	موضوعات راهنمایی برای نوجوانان بااستعداد
۴۰۹	برنامه‌ریزی تحصیلی
۴۰۹	انتخاب رشته
۴۱۰	تسریع
۴۱۱	پیشرفت شغلی
۴۱۱	یافتن مربی
۴۱۲	چندتوانی
۴۱۳	سبک‌های یادگیری افراد بااستعداد
۴۱۶	سنجش
۴۱۶	راهنمایی شغلی
۴۱۷	تفاوت جنسیتی در مداخلات راهنمایی
۴۱۷	طرح برنامه راهنمایی آموزش گروهی و فردی
۴۲۱	مثال موردی
۴۲۲	خلاصه

فصل دوازدهم: کودکان رویای آمریکایی ۴۲۳

۴۲۳	سؤالات و موضوعهای مورد نظر
-----	----------------------------

۴۲۵	تعاریف «در معرض خطر» و مباحثات شناسایی.....
۴۲۶	مباحثات شناسایی.....
۴۲۷	شناسایی.....
۴۳۱	دانش آموزان روستایی.....
۴۴۳	دانش آموزان خانواده‌های کم‌درآمد.....
۴۴۳	دانش آموزان انگلیسی‌زبان با نژادهای متفاوت امریکاییهای آفریقایی تبار.....
۴۴۰	عوامل ضروری برای مداخله موفق.....
۴۴۲	ساکنان جزایر اقیانوس آرام و آسیایی‌ها: اقلیتهای در حال شکل‌گیری.....
۴۴۴	دانش آموزان با ناتوانیهای جسمانی یا ناتوانی یادگیری.....
۴۴۴	جوانان بااستعداد دارای ناتوانی یادگیری.....
۴۴۶	کودکان بااستعداد ناتوان جسمانی.....
۴۴۹	دانش آموزان با شرایط مختل خانوادگی.....
۴۵۰	دانش آموزان با ترکیبی از ویژگیها.....
۴۵۱	مثال موردی.....
۴۵۶	خلاصه.....
۴۵۵	پیوسته‌ها.....
۴۵۶	پیوست الف - مقایسه آزمونهای استاندارد.....
۴۶۶	پیوست ب - پرسشنامه جمع‌آوری داده‌های افراد بااستعداد و سرآمد.....
۴۷۶	منابعی برای مطالعه بیشتر.....

پیشگفتاری به ترجمه کتاب

امروزه روان‌شناسی کودکان تیزهوش و بااستعداد یکی از دروس اصلی رشته روان‌شناسی است که دانشجویان به آن بسیار علاقمندند. در پایان این درس از دانشجویان انتظار می‌رود که با نظریه‌های مختلف هوش و استعداد آشنا شده و در انتها بتوانند یک کودک بااستعداد را شناسایی کنند. متأسفانه یکی از مشکلات دانشجویان در این زمینه کمبود منابع درسی جامع است، این امر دلیل و انگیزه اصلی ترجمه کتاب بوده است.

از طرفی در کشور ما به کودکان بااستعداد و تیزهوش توجه لازم مبذول نشده است. به طوری که شناسایی این افراد معمولاً در کلاس پنجم صورت می‌گیرد و این زمانی است که عده‌ای از این کودکان نه تنها استعدادشان شکوفا نشده، بلکه به دلایل عذیده‌ای به دانش‌آموزان کم‌آموز تبدیل شده‌اند. کتاب حاضر، حاصل تلاشهای مستمر جین پیرتو، نویسنده و روان‌شناس آمریکایی است که برای نخستین بار به زبان فارسی ترجمه شده است. مؤلف با جمع‌آوری اطلاعات دقیق و تحقیقات و تجربیات آموزشی خود می‌کوشد تا با نگاهی جامع و منتقدانه، تعاریف و نظریه‌های ارائه شده درباره هوش، سرآمدی، استعداد و نبوغ را بررسی کرده و با استفاده از تازه‌ترین یافته‌ها بحث رشد و آموزش را در کودکان، نوجوانان و بزرگسالان مطرح کند.

در این کتاب همچنین موضوع خلاقیت، تعاریف، عوامل تقویت‌کننده و بازدارنده و شیوه آموزش آن، برنامه‌ریزی آموزشی دانش‌آموزان سرآمد و بااستعداد، نیازهای یادگیری آنان، تدوین برنامه و فلسفه آموزشی، الگوهای گزینش دانش‌آموزان جهت آموزش ویژه، ویژگیهای معلمان این دانش‌آموزان، شیوه‌های شناسایی و مراحل آن، ویژگیهای شخصیتی کودکان، نوجوانان و بزرگسالان سرآمد و بااستعداد، نیاز به مشاوره و راهنمایی و مشکلات روان‌شناختی این کودکان به گونه‌ای مبسوط مورد بررسی قرار می‌گیرد.

با وجود نهایت دقت و امانت‌داری در ترجمه این کتاب، مترجمان به دلیل تفصیل برخی عناوین و مباحث و گاه وابستگی تعاریف به مجموعه آموزش و پرورش آمریکا - و فرهنگ کارکردهای فرهنگی رایج در آن کشور - مجبور به تلخیص و گاه حذف قسمتهایی از کتاب شدند.

در پایان لازم است از استاد گرانقدر دکتر محمود ساعتچی که مقدمات چاپ کتاب را فراهم کردند، مدیریت محترم نشر روان و تمامی افرادی که در این زمینه تلاش کرده‌اند، سپاس‌گزاری نمایم.

پیشگفتار نویسنده

سیر نگارش این کتاب در سال ۱۹۹۰ آغاز شد؛ هنگامی که نماینده فروش انتشارات مریل^۱ به دفتر کارم مراجعه کرد. او که می‌دانست من نویسنده‌ام، سؤال کرد آیا به نگارش کتاب درسی علاقه‌ای دارم. در آن زمان، چون من به نگارش یک داستان جدید و اشعاری نو می‌اندیشیدم، به این کار علاقه‌ای نداشتم. سپس، نظرم را درباره کتابهای مورد نیاز آموزش و پرورش، پرسید. در این مورد، من نظراتی داشتم. او نظرات مرا یادداشت کرد و مدتی بعد، آن دیویس^۲ سردبیر بخش پذیرش، با من تماس گرفت و اظهار داشت که به نظراتم علاقه‌مند هستند. پس از نگارش سه فصل از کتاب و ارزیابی آن، به من قراردادی پیشنهاد شد.

فرایند نگارش کتاب، طولانی و طاقت‌فرسا بود. در خصوص موضوعهای مربوط به هر فصل، مقالات زیادی را جمع‌آوری کردم. یک سال، هر روز مشغول نوشتن بودم و سرانجام نوشته‌های خود را به ناشر تحویل دادم و کتاب پذیرفته شد. ویراستاران انتشارات مریل برای تصاویر و کارهای هنری با من تماس گرفتند. فرمهای قرارداد و نسخه تبلیغاتی کتاب برایم پست شد. مؤسسه انتشاراتی بارها اسم کتاب را بررسی و تغییر داد. بالاخره کتاب به موقع و طبق برنامه زمانی تکمیل شد. هنوز روزی را که به دفتر انتشارات وارد شدم به یاد می‌آورم. آنها نسخه تازه چاپ شده کتاب را به من دادند. زیبا بودا طرح روی جلد، کار نیکولاس هیل^۳ هنرمند، کاملاً مناسب بود. کتاب، کامل و خوب به نظر می‌آمد. این جریان در اواخر سال ۱۹۹۳ اتفاق افتاد و مجوز کتاب برای سال ۱۹۹۴ بود.

پس از چاپ کتاب، مؤسسه مریل، آن را برای تعدادی از نشریات فرستاد و منتظر بازنگریهای مربوط به آن شدم. سال ۱۹۹۴ به پایان رسید و هیچ‌گونه بازنگری انجام نشد. در اواخر سال ۱۹۹۶ مقاله‌ای توسط جوآن اسموتنی^۴ به چاپ رسید.

ویراستار کتابم، به فکر آینده بود و مرا به اتمام طرحی برای ویرایش جدید تشویق می‌کرد. او قرارداد جدیدی برایم فرستاد و سپس طرح مرا به چند ارزیاب داد و نظرات آنها را به من منعکس کرد.
اکنون که پیشگفتار حاضر را می‌نویسم اواخر بهار سال ۱۹۹۸ است و در انتهای این فرایند یکساله

1. Merrill

2. Ann Davis

3. Nicholas Hill

4. Johan Smotny

چاپ دوم کتاب به اتمام رسیده است. از انتشارات مریل / پرینتس هال^۱ به خاطر اعتماد به این کتاب و چاپ دوم آن تشکر می‌کنم. مخصوصاً از ویراستارم، آن دیویس، دستیارش پت گروگ^۲، ویراستار تولید جولی پیترز^۳ و ویراستار تصویر نانس ریتر^۴ تشکر می‌کنم. جیمز رایدل^۵ و جولی هاچکس^۶ با صبر و خوشرویی، نسخهٔ تایپ شده را ویرایش کرده‌اند. توجه آنان به جزئیات، بسیار حرفه‌ای بود و زمانی که چند منبع جا افتاده را، که برای به دادگاه کشاندن هر مؤلفی کافی است مشخص کردند، به چشمان تیزبین آنان آفرین گفتم.

اکنون که در عمل این کتاب درسی را نوشته‌ام، آن را به کسانی توصیه می‌کنم که مایلند اندیشهٔ خود را در حوزهٔ تخصصی خود به‌روز کنند. وقتی مجبور به نوشتن می‌شوید، باید مطالعه کنید. شگفت آنکه من از این موضوع به خود می‌یالم که توانستم تمام این منابع و بخشها را مطالعه و آنها را با یکدیگر منطبق کنم. نگارش چنین کتاب بزرگی به تنهایی، ترس‌آور است و به پایان رساندن آن، تقریباً یک موفقیت شخصی. این فرایند، هم خوشایند و هم آموزشی بوده و یکی از دستاوردهای بزرگ زندگی من می‌باشد.

مروری بر مطالب کتاب

موضوع اصلی فصل یک، نظریه‌های مختلف هوش و نیز افراد هوشمندی است که این حوزه را، از زمان ظهور آن هدایت کرده‌اند. فصل یک تا حدی دشوار است، اما مقدمه‌ای ضروری است. این فصل نتایج مطالعات مرکز پژوهش ملی افراد با استعداد و سرآمد در دانشگاههای کانکتیکت^۷، ویرجینیا^۸، جورجیا^۹، و یل^{۱۰} است. کوشیده‌ام تا از حرکت به سوی جامعیت و نیز سردرگمی موجود در آموزش دورهٔ متوسطه، شناختی فراهم آورم. رویکرد رشدنگر کتاب که به استعدادهای خاص توجه دارد، انعکاس اندیشه‌هایم در سازمان‌بندی هرم رشد افراد با استعداد^{۱۱} است.

به عنوان یک معلم معتقدم برنامهٔ آموزشی هنوز هم مهمترین بخش حل نشدهٔ آموزش و پرورش افراد با استعداد است؛ بنابراین در دو فصل ۹ و ۱۰ به تفصیل از برنامهٔ آموزشی صحبت کردم. همچنین، نتایج سومین مطالعهٔ بین‌المللی ریاضیات و علوم (TIMSS)^{۱۲} و نیز مقایسه‌ای از چگونگی عملکرد برجسته‌ترین دانش‌آموزان آمریکایی نسبت به سایر کشورها آورده شده است. اخیراً دیدگاههای متفکران نظریهٔ برنامهٔ آموزشی پست مدرن را مطالعه می‌کردم، به همین دلیل اشاره‌ای به دیدگاه زیربنایی آنان نبوده‌ام. تعلیم و تربیت انتقادی که به سؤالاتی در مورد برابری طبقاتی، نژادی و جنسیتی می‌پردازد نیز مورد بررسی قرار گرفته است.

1. Printice Hall

2. Pat Grogg

3. Julie Peters

4. Nancy Ritz

5. James Reidle

6. Julie Hotchkiss

7. Connecticut

8. Virginia

9. Georgia

10. Yale

11. pyramid of talented development

12. Third International Mathematic and Science Study

به عنوان یک مشاور راهنمایی، نظرات خاصی در این حوزه دارم که در فصل یازده، فصل مربوط به مشاوره و راهنمایی، مطرح شده است. «طرح آموزش انفرادی»^۱ در فصل یازده ارائه شده که به شما توصیه می‌کنم آن را با یک دانش‌آموز کار کنید. فصل دوازده به جمعیت‌هایی اختصاص دارد که کمتر شناسایی شده‌اند و خدمات کمتری دریافت کرده‌اند.

به عنوان مدیر سابق مدرسه، در خصوص برنامه‌های آموزشی و نیز شفاف بودن در تنظیم و ارزیابی چنین برنامه‌هایی توصیه‌هایی دارم. در فصول دو و سه برای تنظیم یا عدم تنظیم برنامه‌های آموزشی سستی پیشنهاداتی را فهرست‌وار ارائه کرده‌ام. کوشیده‌ام مطالب مفید، واضح و روشن باشند و نیز نقاط قوت آزمون‌ها و ابزارهای استاندارد مورد استفاده در شناسایی آزمودنی‌ها را در پیوست الف آورده‌ام. در پیوست ب، پرسشنامه‌ای را که در مطالعه سالهای ۱۹۸۵ کاکس^۲، دانیل^۳ و بوستون^۴ از آن استفاده شده بود، چاپ کرده‌ام.

با توجه به نوشته‌ها، سخنرانی‌ها و نظراتم در مورد خلاقیت و بازنگری پژوهش‌ها دو فصل مربوط به خلاقیت را در فصل چهار، خلاصه کرده‌ام و بر سنجش معتبر و مجموعه دستاوردهای خلاقانه افراد به عنوان ابزار شناسایی تأکید کرده‌ام. در این ویرایش، مثالهای موردی جدید و متعددی وجود دارد. خوشحالم که مجدداً فرصت واریسی ادبیات علمی را پیدا کردم. به عنوان فردی که مسئول برنامه صدور مجوز برای معلمانی است که به افراد سرآمد و بااستعداد درس خواهند داد، وجود نقاط قوت و ضعف در پژوهش، آموزش و بورسهای تحصیلی را تأیید می‌کنم. امیدوارم که این کتاب برای آن دسته از خوانندگانی که آن را به عنوان یک تکلیف دانشگاهی مطالعه می‌کنند مقدمه مناسبی در زمینه تعلیم افراد سرآمد و بااستعداد باشد و نیز، کتاب قابل خواندن باشد و شما را درگیر سازد و چالش تعلیم به این کودکان، برای شما هم به یک اشتغال ذهنی تبدیل شود، همان‌طور که در بیست سال گذشته، برای من چنین بوده است.^۵

جین پیرتو

1. individual educational plan

2. Cox

3. Daniels

4. Boston

۵ - (نکته مترجم) در این بخش، مؤلف به تقدیر و تشکر از بیش از دویست نفر از همکاران و دانشجویان پرداخته است که نیازی به تکرار نام آنها در ترجمه فارسی وجود نداشت.